

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2ObdoK/9/2023
Identifikačné číslo spisu:	7112216223
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7112216223.4

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej v spore žalobcu: G. A., narodený XX. P. XXXX, bytom F. č. XX/XX, A., zastúpený advokátskou kanceláriou: Advokátska kancelária JUDr. Lukáš Mojsej s.r.o., sídlo: Žižkova 2073/19, Košice - Mestská časť Juh 040 01, IČO: 51 417 685, proti žalovanej: JUDr. Jana Závodská, sídlo kancelárie správcu: Floriánska 19, 040 01 Košice, správkyňa konkurznej podstaty úpadcu: B.R.M. auto, s.r.o., sídlo: Rampová č. 5, 040 01 Košice, IČO: 36 174 904, o vylúčenie nehnuteľnosti zo súpisu majetku úpadcu, v konaní o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30. marca 2023 č. k. 4CoKR/7/2021-400, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a.

II. Žalovanej voči žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“), ako súd prvej inštancie, rozsudkom č. k. 32Cbi/9/2012-174 zo dňa 26. septembra 2013, rozhodol tak, že vylúčil zo súpisu majetku úpadcu, spoločnosti B.R.M. auto, s.r.o. nehnuteľnosti nachádzajúce sa v okrese A. I, obci A. - W., katastrálnom území W., evidované na liste vlastníctva č. XXXX a to: stavbu autoservisu, so súpisným číslom XXXX, postavenú na parcele číslo XXXX/XXX, na parcele číslo XXXX/XX, na parcele číslo XXXX/XXX, na parcele číslo XXXX/XXX, na parcele číslo XXXX/XXX. Zároveň zaviazal žalovanú nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 0 eur na účet JUDr. Vladimíra Kotusa, Advokátska kancelária Žižkova č. 6, Košice, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

1.1. Okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd vylúčil zo súpisu majetku úpadcu, spoločnosti B.R.M. auto, s.r.o. nehnuteľnosti nachádzajúce sa v okrese A. I, obci A. - W., katastrálnom území W., evidované na liste vlastníctva č. XXXX a to: stavbu autoservisu, so súpisným číslom XXXX, postavenú na parcele číslo XXXX/XXX, na parcele číslo XXXX/XXX, na parcele číslo XXXX/XXX, na parcele číslo XXXX/XXX, na parcele číslo XXXX/XXX.

1.2. Z obsahu s vecou súvisiaceho spisu vyplýva, že Okresný súd Košice I uznesením č. k.

26K/32/2010-55 zo dňa 11. októbra 2010 vyhlásil konkurz na majetok dlžníka B.R.M. auto, s.r.o. so sídlom Rampová č. 5, Košice, 040 01 Košice, IČO: 36 174 904 a za správcu konkurznej podstaty úpadcu bol ustanovený Ing. Branislav Zachar so sídlom kancelárie Štefánikova č. 42, 040 01 Košice. Do súpisu všeobecnej podstaty úpadcu zapísal správca aj spornú nehnuteľnosť vo vlastníctve žalobcu, pričom toto zapísanie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku OV 108B/2011 uverejnenom dňa 6. júna 2011. Žalobca o zapísaní nehnuteľnosti do súpisu majetku vedomosť nemal, správcom vyzvaný na uplatnenie práva vylučujúceho zápis majetku zo súpisu nebol. Nehnuteľnosť je aj v súčasnosti zapísaná na liste vlastníctva č. XXXX, pričom v časti B: vlastníci je uvedený ako výlučný vlastník žalobca. Uznesením č. k. 26K/32/2010-163 zo dňa 30. novembra 2011 bola namiesto pôvodného správcu konkurznej podstaty úpadcu ustanovená JUDr. Jana Závodská, ktorá listom zo dňa 20. apríla 2012 vyzvala žalobcu na poskytnutie súčinnosti, vypratanie nehnuteľnosti a jej sprístupnenie správcovi najneskôr do 3. mája 2012. Žalobca listom zo dňa 2. mája 2012 oznámil správkyni konkurznej podstaty úpadcu, že má za to, že výlučným vlastníkom nehnuteľnosti je žalobca a nie úpadca, pričom poukázal na ustanovenie § 78 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii a na skutočnosť, že vzhľadom na spornosť zápisu, majetok mal byť zapísaný do súpisu s poznámkou, pričom sporný zápis mal byť zverejnený v Obchodnom vestníku, ako aj, že žiadna písomná výzva v zmysle citovaného ustanovenia mu doručená nebola. Žalobca si zároveň uplatnil právo vylučujúce zapísanie nehnuteľnosti do súpisu. Listom zo dňa 18. mája 2012 správkynia oznámila žalobcovi, že vlastníctvo nehnuteľnosti nie je sporné, že uplatnené právo vylučujúce zápis nehnuteľnosti neuznáva a súčasne ho vyzvala na podanie žaloby v lehote 30-tich dní. Následne správkynia zverejnila v Obchodnom vestníku č. OV 114/2012 zo 14. júna 2012 ohľadne nehnuteľnosti, ako súpisovej zložky majetku nasledujúci sporný zápis, dôvod: uplatnenie práva vylučujúceho zápis majetku do súpisu v prospech G. A., F. č. XX/XX, XXX XX A..

1.3. Súd prvej inštancie citujúc ustanovenia § 78 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii a § 553 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka konštatoval, že B.R.M. auto, s.r.o. (ako prevádzajúci) a G. A., narodený XX. P. XXXX (ako nadobúdateľ), uzatvorili dňa 29. mája 2007 Zmluvu o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva. Veriteľ G. A., narodený XX. P. XXXX a dlžníci D. A., narodený XX. Q. XXXX, J. E., narodený XX. F. XXXX, P. V., narodený XX. T. XXXX, L. V., narodený XX. Z. XXXX uzatvorili dňa 29. mája 2007 Prehlásenie o uznaní dlhov (záväzkov) a dohodu o podmienkach vrátenia dlhov. Pôvodní dlžníci D. A., narodený XX. Q. XXXX, J. E., narodený XX. F. XXXX, P. V., narodený XX. T. XXXX, L. V., narodený XX. Z. XXXX a nový dlžník B.R.M. auto, s.r.o. a veriteľ G. A., narodený XX. P. XXXX uzatvorili dňa 29. mája 2007 Zmluvu o prevzatí uznaných dlhov, o uznaní prevzatého dlhu (záväzku) a o splátkovom kalendári. Nový dlžník výslovne uznáva svoj dlh voči veriteľovi G. A. v celkovej výške istiny 47 402 000 Sk s príslušenstvom a tento sa zaväzuje zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach so splatnosťou prvej splátky počnúc 30. mája 2007, pričom celý dlh t.j. celá istina spolu so všetkým príslušenstvom má byť splatená najneskôr do 30. decembra 2012. Dlžník B.R.M. auto, s.r.o. IČO: 36 174 904 a veriteľ G. A., narodený XX. P. XXXX uzatvorili dňa 1. decembra 2007 Dohodu, z ktorej vyplýva, že keďže dlžník nie je schopný vrátiť dlh z poskytnutých pôžičiek vrátane jej príslušenstva v celom rozsahu a nevrátil by ich ani do 30. decembra 2012, veriteľ uzavretím tejto dohody zostáva výlučným vlastníkom budovy, ktorú nadobudol na základe Zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva zo dňa 29. mája 2007 a to bez akýchkoľvek tiarch a obmedzení jeho vlastníckeho práva. Zmluvné strany sa ďalej dohodli, že sú medzi zmluvnými stranami vysporiadané všetky vzájomné finančné záväzky z titulu poskytnutých a nevrátených pôžičiek v zmysle Prehlásenia o uznaní dlhov (záväzkov) a dohody o podmienkach vrátenia dlhov zo dňa 29. mája 2007 a Zmluvy o prevzatí a uznaní dlhov, o uznaní prevzatého dlhu (záväzku) a o splátkovom kalendári zo dňa 29. mája 2007, ako aj Zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva zo dňa 29. mája 2007. Zmluvné strany sa tak dohodli aj s prihliadnutím na výšku záväzku dlžníka, vrátane jeho príslušenstva a hodnoty budovy.

1.4. Súd prvej inštancie poukázal na to, že v čase, kedy došlo medzi žalobcom a úpadcom k uzatvoreniu predmetných zmlúv, bola úprava týkajúca sa zabezpečenia záväzkov veľmi strohá, pričom postavenie silnejšieho subjektu v tomto záväzkovom vzťahu mal práve veriteľ. Na tieto skutočnosti reagovala až novela Občianskeho zákonníka účinná od 1. januára 2008, ktorá predovšetkým zmenila spôsob nadobudnutia prechodu práva, ktoré bolo predmetom zabezpečenia na veriteľa, teda veriteľ už nenadobudne právo, ktoré bolo na neho dočasne prevedené v dôsledku nesplnenia záväzku zo strany dlžníka. Okresný súd uviedol, že je pravdou, že k prevodu vlastníckeho práva, aj keď len dočasnému,

došlo na základe Zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva zo dňa 29. mája 2007. Následne práve z dôvodu, že žalovaný neplnil svoj záväzok vôbec v zmysle splátkového kalendára s poukazom na Zmluvu o prevzatí uznávaných dlhov, o uznaní prevzatého dlhu a o splátkovom kalendári zo dňa 29. mája 2007 a Prehlásení o uznaní dlhov a dohody o podmienkach vrátenia dlhov zo dňa 29. mája 2007 stal sa zročným celý dlh vo výške 47 402 000 Sk, čo zodpovedá sume 1 573 458,10 eura a po uplynutí niekoľkých mesiacov úpadca so žalobcom v súlade so zásadou zmluvnej voľnosti subjektov v občianskoprávných vzťahov uzavrel dňa 1. decembra 2007 Dohodu. Práve na základe predmetnej dohody z dôvodu, že úpadca nebol schopný vrátiť dlh, ktorý bol v tomto čase celý zročný, sa zmluvné strany dohodli, že žalobca, ako veriteľ uzavretím tejto dohody zostáva výlučným vlastníkom budovy, ktorú nadobudol na základe Zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva zo dňa 29. mája 2007. Zmluvné strany sa tak za účelom riešenia nemožnosti splácania dlhu zo strany úpadcu dohodli, že na uspokojenie pohľadávky veriteľa (teda žalobcu v tomto konaní) si veriteľ ponechal predmetnú nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom zabezpečovacieho práva. Zmluvné strany uvedomujú si však skutočnosť, že hodnota zabezpečovaného predmetu práva bola podstatne nižšia ako pohľadávka veriteľa (predmetná nehnuteľnosť bola v súpise správcom ohodnotená vo výške 973 000 eur) sa dohodli, že touto dohodou budú vysporiadané všetky vzájomné finančné záväzky z titulu poskytnutých a nevrátených pôžičiek v zmysle Prehlásenia o uznaní dlhov a záväzkov a dohody o podmienkach vrátenia dlhov zo dňa 29. mája 2007 a Zmluvy o prevzatí uznávaných dlhov, o uznaní prevzatého dlhu záväzku a o splátkovom kalendári zo dňa 29. mája 2007, čím teda žalobca konal ústretovo v prospech úpadcu. Zmluvné strany sa tak dohodli aj s prihliadnutím na výšku záväzku dlžníka vrátane jeho príslušenstva a hodnoty budovy. Z vyššie uvedeného za použitia výkladového pravidla „a contrario“, teda podľa okresného súdu vyplýva, že pred prijatím novej právnej úpravy bolo možné nadobudnutie vlastníckeho práva k predmetu zabezpečenia záväzku prevodom práva a teda nadobudnutie trvalého vlastníckeho práva. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal najmä na skutočnosť, že v danom prípade dlžník B.R.M. auto, s.r.o. svoj záväzok riadne a včas nesplnil a s poukazom na ustanovenie § 1 ods. 1 a § 28 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (Katastrálny zákon) uviedol, že vlastnícke právo, ako aj iné práva k nehnuteľnostiam sa nadobúdajú dňom povolenia vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. V prípade Zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a úpadcom dňa 29. mája 2007 došlo k prevodu vlastníckeho práva na žalobcu a to na základe povolenia vkladu príslušnej správy katastra do katastra nehnuteľností, pričom ako titul nadobudnutia bola zapísaná Zmluva o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva - V5125/2007 zo dňa 6. júna 2007, pol. vz. 104/07. Vzhľadom k vyššie uvedenému, keďže v zmysle platnej právnej úpravy do 31. decembra 2007 pri zabezpečení záväzku prevodom práva môže dôjsť k nadobudnutiu trvalého vlastníckeho práva, nie je potrebné podávať ešte raz návrh na vklad do katastra nehnuteľností. V danom prípade vlastnícke právo bez ohľadu na jeho dočasnosť, či trvalosť platne prešlo intabuláciou.

1.5. Vo vzťahu k rozsiahlej judikatúre predloženej žalovanou súd prvej inštancie uviedol, že nie je aplikovateľná v predmetnej veci, nakoľko vychádzala zo zásadne iných skutkových odlišností daných individuálnymi okolnosťami v prejednávanej veci, žiaden z judikátov, na ktoré poukazovala žalovaná neprejednával situáciu po splatnosti celého dlhu, ešte pred zmeneným a výrazne doplneným znením inštitútu zabezpečenia prevodu práva od 1. januára 2008 a na základe vzájomnej dohody veriteľa a dlžníka, ktorou sa dohodli, že veriteľ si trvale ponechá predmet zabezpečovacieho práva.

1.6. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, okresný súd dospel k záveru, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v okrese A. I, obci A. - W., katastrálnom území W., evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX a to: stavby autoservisu, so súpisným číslom XXXX, postavenej na parcele číslo XXXX/XXX, na parcele číslo XXXX/XXX, na parcele číslo XXXX/XXX, na parcele číslo XXXX/XXX, ktorú platne nadobudol do svojho výlučného vlastníctva na základe Zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva zo dňa 29. mája 2007 a následne na základe uzatvorenej Dohody zo dňa 1. decembra 2007, pričom je potrebné vychádzať z právnej úpravy platnej v čase, kedy žalobca nadobudol výlučné vlastnícke právo k nehnuteľnosti, a preto uvedenú nehnuteľnosť vylúčil zo súpisu majetku úpadcu.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalovaná odvolanie, o ktorom Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozhodol svojím v poradí prvým rozsudkom č. k.

3CoKR/1/2014-216 zo dňa 27. februára 2014, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Tento rozsudok krajského súdu bol zrušený Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 67/2017-39 zo dňa 30. mája 2017 (vydaný na základe ústavnej sťažnosti žalovanej). Druhýkrát odvolací súd rozhodol svojím rozsudkom č. k. 3CoKR/25/2017-304 zo dňa 28. júna 2018, ktorým odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie opätovne, ako vecne správny potvrdil. Uvedený v poradí druhý rozsudok odvolacieho súdu bol zrušený uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/26/2020 zo dňa 29. októbra 2020.

3. Krajský súd v Košiciach, ako odvolací súd opätovne prejednal odvolanie žalovanej a v poradí tretím rozsudkom č. k. 4CoKR/7/2021-400 zo dňa 30. marca 2023 rozhodol tak, že zmenil rozsudok Okresného súdu Košice I č. k. 32Cbi/9/2012-174 zo dňa 26. septembra 2013 tak, že žalobu zamietol a žalovanej voči žalobcovi nepriznal náhradu trov konania (I. výrok). Druhým výrokom rozhodol, že žalovanej voči žalobcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania. Tretím výrokom rozhodol, že žalovanej voči žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania. Štvrtým výrokom rozhodol, že nepripúšťa vzájomný návrh žalovanej na určenie neplatnosti Zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva zo dňa 29. mája 2007 uzavretej medzi žalobcom a úpadcom B.R.M. auto s.r.o.

4. Krajský súd poukazuje v bodoch 27. až 32. odôvodnenia svojho rozhodnutia na právne záväzný názor zrušujúcich rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 67/2017-39 zo dňa 30. mája 2017) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 2Obdo/26/2020 zo dňa 29. októbra 2020) (§ 193 a § 455 CSP) k predmetu tohto konania uviedol, že Ústavný súd Slovenskej republiky a tiež Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach pomerne jednoznačne vyjadrili svoj právny názor (záväzný pre odvolací súd podľa § 193 a § 455 CSP) na problematiku výkladu § 553 Občianskeho zákonníka v znení platnom do 1. januára 2008.

4.1. Odvolací súd vysvetlil, že pre rozhodnutie vo veci samej je zásadné v prvom rade rozhodnúť o platnosti Zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva zo dňa 29. mája 2007, nakoľko práve na jej základe sa žalobca titulom zabezpečenia uhradenia svojej pohľadávky (pohľadávok) mal stať dočasne vlastníkom predmetných nehnuteľností podľa § 553 Občianskeho zákonníka (trvalým vlastníkom sa mal stať až na základe Dohody zo dňa 1. decembra 2007). Po preskúmaní obsahu Zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva zo dňa 29. mája 2007 dospel odvolací súd k záveru, že táto zmluva je podľa § 39 Občianskeho zákonníka v celom rozsahu absolútne neplatná a to z dôvodu, že v nej chýba podstatná náležitosť takejto zmluvy, konkrétne zmluva neobsahuje jej esenciálnu náležitosť, a síce dohodu o tom, ako sa zmluvné strany vysporiadajú v prípade, že dlžník zabezpečenú pohľadávku veriteľovi riadne a včas neuhradí (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/48/2010 zo dňa 29. februára 2012, ktorý bol vydaný v obdobnom probléme výkladu § 553 Občianskeho zákonníka v znení do 31. decembra 2007). Odvolací súd zdôvodnil, že v predmetnej zmluve skutočne neexistuje žiadne ustanovenie o tom, akým spôsobom dôjde k vysporiadaniu zmluvných strán pre prípad, že dlžník zabezpečenú pohľadávku riadne a včas neuhradí, pričom stanovisko žalobcu v tom smere, že hodnota zabezpečených nehnuteľností bola podstatne nižšia ako výška záväzku úpadcu nemá na platnosť (resp. neplatnosť) zmluvy z dôvodu absencie tejto jej podstatnej náležitosti žiadny právny význam. Odvolací súd tiež poukázal na zásadný nižšie uvedený nepomer v prípadných vzájomných právach a povinnostiach strán podľa Zmluvy zo dňa 29. mája 2007. V čase uzavretia Zmluvy o zabezpečení záväzku dňa 29. mája 2007 sa strany tejto zmluvy v rovnaký deň v súvisiacej Zmluve o prevzatí uznaných dlhov dohodli na splácaní záväzku pravidelnými mesačnými splátkami. Pokiaľ by došlo k nezaplateniu napríklad aj poslednej splátky 16 663,35 eura (viď Splátkový kalendár - Súčasť Zmluvy o prevzatí uznaných dlhov, o uznaní prevzatého dlhu a o splátkovom kalendári zo dňa 29. mája 2007), tak by sa žalobca na základe Zmluvy o zabezpečení záväzku (podľa čl. IV bod 3 a tiež aj čl. VII bod 4) bez akýchkoľvek ďalších povinností vo vzťahu k úpadcovi mal stať trvalým vlastníkom jeho nehnuteľností v celkovej hodnote 973 000 eur (hodnota podľa vyjadrenia žalobcu v odseku 39.). Tento príklad odvolací súd uviedol na podporu a vysvetlenie stanoviska dovolacieho súdu v tom zmysle, že tzv. uhradzovacia funkcia inštitútu zabezpečenia záväzku podľa § 553 Občianskeho zákonníka je podstatnou náležitosťou zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva.

4.2. Krajský súd následne skonštatoval, že titulom nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam

úpadcu mala byť neplatná zmluva, preto sa na jej základe žalobca nemohol stať vlastníkom príslušných nehnuteľností (bez ohľadu na katastrálne konanie - vid' stanovisko Ústavného súdu Slovenskej republiky). Vysvetlil, že absolútne neplatnú zmluvu nie je možné neskôr žiadnym zákonným postupom konvalidovať, preto vlastnícke právo žalobcu k predmetným nehnuteľnostiam, aj napriek evidencii v katastri nehnuteľností, nie je možné v tomto prípade akceptovať. Stanovisko žalobcu, že došlo k zmene dočasne zapísaného vlastníckeho práva v prospech žalobcu titulom zabezpečenia na trvalé vlastnícke právo žalobcu uzavretím dohody o urovnaní podľa § 585 Občianskeho zákonníka podľa Dohody zo dňa 1. decembra 2007, nebolo podľa odvolacieho súdu opodstatnené jednak z dôvodu uvedeného v predchádzajúcom odseku (neexistencia ani dočasného vlastníckeho práva, pretože zmluva o zabezpečení je absolútne neplatná), ale tiež z dôvodu, že príslušná zmluva o urovnaní je podľa § 39 Občianskeho zákonníka tiež absolútne neplatná. Tento záver vyplýva podľa krajského súdu z nasledovných skutočností: 1/ obsah tejto zmluvy (prenechanie dočasného vlastníctva do trvalého vlastníctva) úzko súvisí s absolútne neplatnou Zmluvou o zabezpečení, na základe ktorej sa žalobca nemohol stať ani dočasným vlastníkom nehnuteľností a 2/ podľa § 585 Občianskeho zákonníka majú byť predmetom dohody o urovnaní sporné alebo pochybné práva medzi stranami tejto dohody, čo však v tomto prípade absentuje (medzi stranami dohody neexistovalo žiadne sporné právo).

4.3. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku ďalej uviedol, že Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom vyššie citovanom Náleze s ohľadom k predmetu sporu okrem iného tiež skonštatoval, že Dohoda zo dňa 1. decembra 2007 sa tak dostáva (s ohľadom na časové okolnosti uzavretia „Dohody“ zo dňa 1. decembra 2007 - Dohoda iba polroka po zabezpečení záväzku a päť rokov pred pôvodnou dobou splatnosti pôžičky a tiež so zreteľom na personálne prepojenia pôvodných dlžníkov a úpadcu ako nového dlžníka, ktorému svedčalo vlastnícke právo k predmetu zabezpečenia ako aj zákonná zmena ustanovenia § 553 Občianskeho zákonníka od 1. januára 2008) do pozície účelového vyhlásenia motivovaného snahou zabrániť konštatovaniu absolútnej neplatnosti zmluvy v prípadnom budúcom spore o neplatnosti zmluvy zo dňa 29. mája 2007.

4.4. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov skonštatoval, že Zmluva o zabezpečení záväzku prevodom práva a aj s ňou súvisiaca Dohoda zo dňa 1. decembra 2007 sú absolútne neplatnými právnymi úkonmi a na základe tejto skutočnosti už krajský súd ako nehospodárne a bez zásadného významu pre rozhodnutie vo veci samej bližšie neskúmal účel uzavretia predmetných zmlúv, ako to vo svojom Náleze naznačil Ústavný súd Slovenskej republiky. Uzavrel, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď žalobe o vylúčenie vecí zo súpisu majetku úpadcu vyhovel s odôvodnením, že ich výlučným vlastníkom je žalobca. Z uvedeného dôvodu odvolací súd podľa § 388 CSP vo výroku I odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal (I. výrok). Odvolací súd v druhom a treťom výroku rozsudku rozhodol tak, že žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania, nakoľko táto sa rozhodla svoj nárok na náhradu trov konania neuplatňovať (§ 257 CSP v spojení s § 396 ods. 1 a § 453 CSP).

4.5. Žalovaná v rámci odvolacieho konania navrhla, aby súd vydal rozhodnutie, že Zmluva o zabezpečení záväzku prevodom práva zo dňa 29. mája 2007 uzavretá medzi žalobcom a úpadcom B.R.M. auto s.r.o. je absolútne neplatná. Tento vzájomný návrh žalovanej odvolací súd vo výroku IV. tohto rozsudku nepripustil a to podľa ustanovenia § 372 CSP, podľa ktorého v odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (IV. výrok).

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu jeho výrokov I., II., a III. podal žalobca dovolanie, prípustnosť ktorého odvodzuje od ust. § 420 písm. f) CSP, teda že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhol, aby dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu (v rozsahu I., II. a III. výroku) zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie. Žalobca zároveň navrhuje, aby mu bola priznaná náhrada trov dovolacieho konania v rozsahu 100%. Dovolateľ podáva i návrh na odloženie právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, nakoľko predmetná nehnuteľnosť, ktorej sa tento spor týka, je zapísaná v prospech všeobecnej podstaty úpadcu. Zároveň právoplatne skončené excidenčné konanie dáva možnosť konkurznému správcovi začať proces speňažovania nehnuteľnosti po udelení príslušného záväzného pokynu.

5.1. Žalobca vo svojom dovolaní, ktorého prípustnosť opiera o ust. § 420 písm. f) CSP, tvrdí, že nesprávny procesný postup súdu spočíva v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu.

Dovolaateľ citujúc z bodu 52. odôvodnenia rozsudku krajského súdu (konkrétne: „Stanovisko žalobcu v tom smere, že hodnota zabezpečených nehnuteľností bola podstatne nižšia, ako výška záväzku úpadcu nemá na platnosť (podľa názoru odvolacieho súdu) zmluvy z dôvodu absencie tejto podstatnej náležitosti žiadny právny význam".) sa nestotožňuje s tým, že výška záväzku úpadcu nemá žiadny právny význam a z hľadiska preskúmateľnosti súdneho rozhodnutia žalobcovi nie je známe, na základe akých skutočností odvolací súd dospel k tomuto právnomu záveru. V tejto súvislosti uvádza, že v čase uzatvorenia Zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva zo dňa 29. mája 2007 právna úprava tohto inštitútu bola veľmi strohá a exaktne nestanovovala ustanovenia o prepadnom zálohu. Zmena právnej úpravy nastala až dňa 1. januára 2008 prostredníctvom zákona č. 568/2007, ktorý bol schválený dňa 25. októbra 2007. Z uvedeného podľa dovolateľa vyplýva, že v danom čase (t.j. v čase podpisu Zmluvy zo dňa 29. mája 2007) žalobca objektívne nemohol mať vedomosť, že následne judikatúra súdov prijme rozhodnutia, na ktoré poukazovala žalovaná a na základe ktorých Krajský súd v Košiciach rozhodol o neplatnosti predmetnej zmluvy. Žalobca má za to, že skutočnosť týkajúca sa výšky a splatnosti pohľadávky má rozhodujúci právny význam, ktorému odvolací súd nevenoval potrebnú a náležitú pozornosť a to v spojitosti s Dohodou zo dňa 1. decembra 2007 a v spojitosti s dátumom, kedy sa objektívne žalobca mohol dozvedieť o zmene právnej úpravy ohľadne zabezpečovacieho prevodu práva.

Žalobca zdôrazňuje, že pri posudzovaní platnosti akejkoľvek zmluvy je potrebné prihliadnuť aj na dobromyseľnosť nadobúdateľa vlastníckeho práva, ktorý objektívne nemohol predpokladať, že súdne orgány následne budú interpretovať strohú právnu úpravu, na základe ktorej účastníci zmluvy postupovali určitým spôsobom (v tom čase štandardným), ako zakazujúcu dojednať prepadný záloh.

Dovolaateľ ďalej zdôraznil, že Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze otvoril možnosť, aby súdy skúmali účel Zmluvy o zabezpečovacom prevode práva a Dohody zo dňa 1. decembra 2007 s ohľadom na kritizovanú judikatúru súdov vo vzťahu k prepadnému zálohu. Ústavný súd Slovenskej republiky v tomto rozhodnutí neuviedol, že Dohoda o zabezpečovacom prevode práva je neplatná z dôvodu dojednania prepadného zálohu, ale podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky z dôvodu účelového vyhlásenia motivovaného snahou zabrániť konštatovaniu absolútnej neplatnosti zmluvy v prípadnom budúcom spore o neplatnosti zmluvy zo dňa 29. mája 2007. Z vyššie uvedeného žalobca má za to, že Ústavný súd Slovenskej republiky de facto uviedol iný možný dôvod neplatnosti ako Krajský súd v Košiciach za predpokladu, že tento názor bude podporený aj skutkovými okolnosťami, ktoré vyplynú z dokazovania. Vo väzbe na vyššie uvedené (teda keď Ústavný súd Slovenskej republiky uviedol, že ak Zmluva o zabezpečovacom prevode práva je neplatná, tak je to z dôvodu účelového vyhlásenia zmluvných strán a nie z dôvodu dojednania prepadného zálohu) žalobca má za to, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia má žalobcovi poskytnúť dostatočný záver o tom, akým spôsobom sa odvolací súd vysporiadal s argumentáciou Ústavného súdu Slovenskej republiky, keďže sám odvolací súd poukazuje na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (viď 29. bod odôvodnenia), a zároveň s argumentáciou žalobcu, ktorý poukázal na rozhodujúce skutkové okolnosti, ktoré vo svojom súhrne odôvodňujú odklon od existujúcej judikatúry ohľadne prepadného zálohu. Žalobca naprieč celým dovolaním zdôrazňuje, že vedomosť o tom, že prepadný záloh je možné dojednať jedine v prípade splatnej pohľadávky (§ 553c ods. 2 OZ), mohla mu byť známa najskôr v októbri 2007, kedy došlo k schváleniu zmeny právnej úpravy a to, že došlo následne k podpisu Dohody dňa 1. decembra 2007, nemôže byť interpretované na vrub žalobcu, pretože táto Dohoda reagovala predovšetkým na to, že v danom čase žalobca mal už splatnú pohľadávku voči úpadcovi. Odvolací súd bol podľa dovolateľa povinný skúmať účel podpisu Dohody zo dňa 1. decembra 2007 v nadväznosti na zmenu právnej úpravy, o ktorej žalobca nemohol mať vedomosť v čase podpisu Zmluvy o zabezpečovacom prevode práva zo dňa 29. mája 2007.

Vo vzťahu k účelovému vyhláseniu, na ktoré poukazoval Ústavný súd Slovenskej republiky, žalobca uvádza, že v tejto časti nebolo vykonané žiadne dokazovanie, ide teda len o hypotézu súdu, ktorá však nebola potvrdená vykonaným dokazovaním.

6. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedla, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je evidentné, že odvolací súd sa vysporiadal so všetkými skutkovými okolnosťami sporu, správne ich vyhodnotil, správne právne ich posúdil a na základe toho rozhodol. Navrhuje dovolaciemu súdu, aby dovolanie žalobcu odmietol (alternatívne, ako nedôvodné zamietol), pretože

dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená v dovolacom konaní v súlade so zákonom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné ním napadnúť.

8. Podľa ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil sa strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Relevantnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu podľa ust. § 420 písm. f) CSP sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa rozumie nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká zo zákonného, ale aj z ústavno-právneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená porušenie Ústavou SR zaručených procesných práv v spojení so súdnou ochranou práva.

12. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky, poskytované právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

13. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Teda, intenzita zásahu do procesných práv strany sporu z dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu musí dosahovať mieru, resp. intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, hodnoteným dôkazom a ani právo na to, aby strana sporu bola pred všeobecným súdom úspešná teda, aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04, IV. ÚS 22/04). V príslušnom procesnom kódexe koncipovaná prípustnosť dovolania sleduje trend nastolený judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej má tento mimoriadny opravný prostriedok slúžiť na nápravu

najzávažnejších procesných pochybení, t.j. zmätočných rozhodnutí, ako aj na riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov ako prvkov naplnenia princípu právnej istoty (III. ÚS 73/2018, IV. ÚS 528/2020, I. ÚS 204/2023).

14. Po preskúmaní veci dovolací súd uvádza, že nezistil žiadnu tzv. vadu zmätočnosti (závažné procesné pochybenie odvolacieho súdu), spočívajúcu v tom, že by odvolací súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP alebo práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

15. Žalobca vo svojom dovolaní tvrdí, že dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP má byť daný z dôvodu nepreskúmateľného a nedostatočného odôvodnenia právneho názoru odvolacieho súdu v napadnutom rozhodnutí.

Dovolací súd v tejto súvislosti pripomína, že právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po použití a výklade relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné, alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Dovolací súd nesúhlasí s tvrdením dovolateľa, že sa odvolací súd v rámci jeho rozhodnutia nevysporiadal s jeho relevantnými odvolacími námietkami. Prízvukuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

Najvyšší súd rovnako zdôrazňuje a pripomína, že odvolací súd v prejednávanej veci vychádzal z obsahu príslušných rozhodnutí najvyšších súdnych autorít, a to Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 67/2017-39 zo dňa 30. mája 2017 a uznesenia dovolacieho súdu - Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/26/2020 zo dňa 29. októbra 2020, v ktorých súdy jednoznačne vyjadrili svoj právny názor (záväzný pre odvolací súd podľa § 193 a § 455 CSP) na problematiku výkladu § 553 Občianskeho zákonníka v znení platnom do 1. januára 2008. Dovolací súd považuje za potrebné poukázať na princíp právnej istoty vyjadrený v čl. 2 C. s. p. a spomínaný aj v uvedenom náleze, ktorého základným atribútom je požiadavka predvídateľnosti súdnych rozhodnutí.

16. Žalobca z hľadiska ním tvrdenej nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu namieta, že z rozhodnutia krajského súdu nie je dostatočne zrejmé, na základe akých skutočností odvolací súd dospel k právnomu záveru, že výška záväzku úpadcu (v tom smere, že hodnota zabezpečených nehnuteľností bola podstatne nižšia, ako výška záväzku úpadcu) nemá pre rozhodnutie súdu žiadny právny význam. Dovolateľ v tejto súvislosti tiež uvádza, že v čase uzatvorenia Zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva zo dňa 29. mája 2007 právna úprava tohto inštitútu exaktne nestanovovala ustanovenia o prepadnom zálohu. Z uvedeného podľa dovolateľa vyplýva, že v danom čase (t.j. v čase podpisu Zmluvy zo dňa 29. mája 2007) žalobca objektívne nemohol mať vedomosť, že následne judikatúra súdov prijme rozhodnutia, na ktoré poukazovala žalovaná a na základe, ktorých Krajský súd v Košiciach rozhodol o neplatnosti predmetnej zmluvy. Žalobca má za to, že skutočnosť týkajúca sa výšky a splatnosti pohľadávky má rozhodujúci právny význam, ktorému odvolací súd nevenoval potrebnú a náležitú pozornosť a to v spojitosti s Dohodou zo dňa 1. decembra 2007 a v spojitosti s dátumom, kedy sa objektívne žalobca mohol dozvedieť o zmene právnej úpravy ohľadne zabezpečovacieho prevodu práva.

16.1. V tejto súvislosti najvyšší súd uvádza, že predmetná argumentácia dovolateľa je zreteľne vytrhnutá z kontextu. Dovolateľ sám cituje z bodu 52. rozhodnutia odvolacieho súdu, konkrétne: Stanovisko žalobcu v tom smere, že hodnota zabezpečených nehnuteľností bola podstatne nižšia, ako výška záväzku úpadcu nemá na platnosť (podľa názoru odvolacieho súdu) zmluvy z dôvodu absencie podstatnej náležitosti žiadny právny význam". Odvolací súd v bode 51. odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že po preskúmaní obsahu Zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva zo dňa 29. mája 2007 dospel k jednoznačnému záveru, že táto zmluva je podľa § 39 Občianskeho zákonníka v celom rozsahu absolútne

neplatná a to z dôvodu, že v nej chýba podstatná náležitosť takejto zmluvy (aj podľa právneho stavu platného do 1. januára 2008). Konkrétne zmluva neobsahuje jej esenciálnu náležitosť a síce dohodu o tom, ako sa zmluvné strany vysporiadajú v prípade, že dlžník zabezpečenú pohľadávku veriteľovi riadne a včas neuhradí (viď. ods. 31. a 32.). Následne v bode 52. odôvodnenia krajský súd konštatuje, že v predmetnej zmluve skutočne neexistuje žiadne ustanovenie o tom, akým spôsobom dôjde k vysporiadaniu zmluvných strán pre prípad, že dlžník zabezpečenú pohľadávku riadne a včas neuhradí. Stanovisko žalobcu v tom smere, že hodnota zabezpečených nehnuteľností bola podstatne nižšia, ako výška záväzku úpadcu nemá na platnosť (respektíve neplatnosť) zmluvy z dôvodu absencie tejto jej podstatnej náležitosti žiadny právny význam. Z uvedeného podľa dovolacieho súdu vyplýva jednoznačný a podrobne zdôvodnený záver odvolacieho súdu o irelevantnosti stanoviska žalobcu (že hodnota zabezpečených nehnuteľností bola podstatne nižšia, ako výška záväzku úpadcu) vo vzťahu k záveru o absolútnej neplatnosti Zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva zo dňa 29. mája 2007 (podľa § 39 OZ) z dôvodu absencie jej podstatnej náležitosti, teda dohody riešiacej, tzv. uhradzovaciu funkciu tohto inštitútu. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia venoval dostatočnú pozornosť i Dohode zo dňa 1. decembra 2007 a svoj záver o jej absolútnej neplatnosti podrobne zdôvodnil v bodoch 54., 55. a 56. odôvodnenia svojho rozhodnutia.

17. Žalobca poukazuje na formalistický prístup súdu k výkladu ust. § 553 OZ v znení do 31. decembra 2007 a má za to, že Ústavný súd Slovenskej republiky uviedol iný možný dôvod neplatnosti ako Krajský súd v Košiciach za predpokladu, že tento názor bude podporený aj skutkovými okolnosťami, ktoré vyplývajú z dokazovania. Ústavný súd Slovenskej republiky v tomto rozhodnutí podľa dovolateľa neuviedol, že Dohoda o zabezpečovaní prevode práva zo dňa 1. decembra 2007 je neplatná z dôvodu dojednania prepadného zálohu, ale podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky z dôvodu účelového vyhlásenia motivovaného snahou zabrániť konštatovaniu absolútnej neplatnosti zmluvy v prípadnom budúcom spore o neplatnosti zmluvy zo dňa 29. mája 2007.

17.1. S dovolateľom tvrdenou rozdielnosťou právneho posúdenia vecí zo strany ústavného súdu a odvolacieho súdu sa dovolací súd nestotožňuje. Ústavný súd v bode 51. svojho nálezu zdôvodnil, že z citovanej stabilizovanej judikatúry všeobecných súdov vyplýva, že pri rešpektovaní právnej istoty malo byť už samotné ustanovenie Zmluvy zo dňa 29. mája 2007, podľa ktorého „V prípade že zabezpečovaná pohľadávka v celom rozsahu nadobúdateľovi najneskôr do 3. decembra 2012 riadne zaplatená nebude, zostáva nadobúdateľ po 30. decembri 2012 výlučným vlastníkom budovy, a to bez akýchkoľvek právnych obmedzení“, vyhodnotený ako neplatný. Doplnil, že „stabilizovaná súdna judikatúra poukazuje na rozpor takéhoto zmluvného dojednania s prioritným účelom zabezpečovacieho prostriedku regulovaného v § 553 OZ, a tým aj rozpor s § 39 OZ“. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze a tiež aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení sp. zn. 2Obdo/26/2020 zo dňa 29. októbra 2020 teda konštatovali absolútnu neplatnosť Zmluvy zo dňa 29. mája 2007 a následne účelovosť uzavretia Dohody zo dňa 1. decembra 2007. Dovolací súd vo svojom rozhodnutí 2Obdo/26/2020 vytkol odvolaciemu súdu, že tento sa vo svojom rozhodnutí 3CoKR/25/2017-304 zo dňa 28. júna 2018 vôbec nezaoberal dojednaním v Zmluve o zabezpečovaní prevode práva zo dňa 29. mája 2007, konkrétne čl. IV. bod 3, v ktorom sa zmluvné strany dohodli, že ak zabezpečená pohľadávka nebude v celom rozsahu uhradená najneskôr do 30. decembra 2012, nadobúdateľ zostáva výlučným vlastníkom budovy bez akýchkoľvek právnych obmedzení. Z uvedeného a s poukazom na vyššie uvedenú ustálenú rozhodovaciu prax bolo podľa najvyššieho súdu zrejmé, že zmluva obsahovala len ustanovenie o tzv. prepadnom zálohu a neobsahovala žiadnu dohodu, ako sa zmluvné strany vysporiadajú v prípade, že dlžník zabezpečenú pohľadávku veriteľovi riadne a včas neuhradí, t.j. dohodu riešiacu tzv. uhradzovaciu funkciu inštitútu zabezpečovacieho prevodu práva. Na základe uvedeného bolo podľa najvyššieho súdu nepochybné, že konajúce súdy boli povinné zaoberať sa otázkou platnosti predmetnej zmluvy o zabezpečovaní prevode práva.

Následne, odvolací súd v záujme zachovania princípu právnej istoty, v bode 41. odôvodnenia svojho dovolaním napádaného rozhodnutia dostatočne vysvetlil, že už Ústavný súd Slovenskej republiky a Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto veci poukázali na účel inštitútu zabezpečenie záväzku prevodom práva, podľa ktorého účelom je nielen zabezpečenie záväzku, ale aj jeho uhradenie a práve absencia takejto dohody. Na absenciu takejto náležitosti zmluvy musia súdy prihliadať zo zákona, čo Ústavný súd Slovenskej republiky a tiež aj Najvyšší súd Slovenskej republiky urobili. Ústavný súd

Slovenskej republiky skúmal Dohodu zo dňa 1. decembra 2007 a vo svojom náleze (bod 51.) uviedol, že v podstate slúžila iba konštatovaniu splnenia pôvodnej zmluvnej podmienky zakladajúcej prejav vôle na trvalé nadobudnutie vlastníckeho práva k predmetu zabezpečenia. Poukázal pritom na personálne väzby a prepojenia medzi pôvodnými dlžníkmi a novým dlžníkom vo vzťahu k Zmluve o prevzatí uznaných dlhov a po takomto skúmaní vyslovil svoj názor. Odvolací súd poukázal i na zásadný nižšie uvedený nepomer v prípadných vzájomných právach a povinnostiach strán podľa Zmluvy zo dňa 29. mája 2007. V čase uzavretia Zmluvy o zabezpečení záväzku dňa 29. mája 2007 sa strany tejto zmluvy v rovnaký deň v súvisiacej Zmluve o prevzatí uznaných dlhov dohodli na splácaní záväzku pravidelnými mesačnými splátkami. Vysvetlil, že pokiaľ by došlo k nezaplateniu napríklad aj poslednej splátky 16 663,35 eura (viď Splátkový kalendár - Súčasť Zmluvy o prevzatí uznaných dlhov, o uznaní prevzatého dlhu a o splátkovom kalendári zo dňa 29. mája 2007), tak by sa žalobca na základe Zmluvy o zabezpečení záväzku (podľa čl. IV bod 3 a tiež aj čl. VII bod 4), bez akýchkoľvek ďalších povinností vo vzťahu k úpadcovi mal stať trvalým vlastníkom jeho nehnuteľností v celkovej hodnote 973 000 eur (hodnota podľa vyjadrenia žalobcu v odseku 39.). Odvolací súd, zaoberajúc sa následne Dohodou zo dňa 1. decembra 2007 náležite ozrejmil, prečo stanovisko žalobcu, že došlo k zmene dočasne zapísaného vlastníckeho práva v prospech žalobcu titulom zabezpečenia na trvalé vlastnícke právo žalobcu uzavretím dohody o urovnaní podľa § 585 Občianskeho zákonníka podľa Dohody zo dňa 1. decembra 2007, nie je opodstatnené, a síce z dôvodu neexistencie ani dočasného vlastníckeho práva, pretože zmluva o zabezpečení je absolútne neplatná), ale tiež z dôvodu, že príslušná zmluva o urovnaní je podľa § 39 Občianskeho zákonníka tiež absolútne neplatná. Tento záver krajskému súdu vyplynul z nasledovných skutočností: 1, obsah tejto zmluvy (prenechanie dočasného vlastníctva do trvalého vlastníctva) úzko súvisí s absolútne neplatnou Zmluvou o zabezpečení, na základe ktorej sa žalobca nemohol stať ani dočasným vlastníkom nehnuteľností a 2, podľa § 585 Občianskeho zákonníka majú byť predmetom dohody o urovnaní sporné, alebo pochybné práva medzi stranami tejto dohody, čo však v tomto prípade absentuje (medzi stranami dohody neexistovalo žiadne sporné právo). Z uvedených dôvodov odvolací súd uzavrel a svoj záver i podrobne zdôvodnil, že Zmluva o zabezpečení záväzku prevodom práva a aj s ňou súvisiaca Dohoda zo dňa 1. decembra 2007 sú absolútne neplatnými právnymi úkonmi (viď. odseky 51., 52., 53., 54. a 55. rozhodnutia odvolacieho súdu.). Na základe tejto skutočnosti už odvolací súd ako nehospodárne a bez zásadného významu pre rozhodnutie vo veci samej ďalej bližšie neskúmal účel uzavretia predmetných zmlúv, ktorému záveru, v rámci dovolateľom vytnutému nedostatočnému rozsahu dokazovania zo strany odvolacieho súdu, nie je čo vytknúť.

17.2. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd reflektujúc na dovolacie námietky žalobcu konštatuje, že z rozhodnutia odvolacieho súdu podľa najvyššieho súdu jednoznačne vyplýva, že krajský súd sa dôsledne zaoberal tak skutkovými i právnymi okolnosťami sporu. Preskúmal nielen celý priebeh konania od podania žaloby, ale aj všetky vykonané dôkazy a listiny vzťahujúce sa k veci, argumentáciu strán sporu, ako aj predchádzajúce rozhodnutia v predmetnej veci. Nie je možné súhlasiť s dovolateľom, že odvolací súd si „zjednodušil robotu tým, že bez zohľadnenia rozhodujúcich skutkových okolností aplikoval (výslovne) formálne judikaturu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v otázke zabezpečovacieho prevodu práv". Z napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že súd samotnú Zmluvu o zabezpečení záväzku prevodom práva zo dňa 29. mája 2007 preskúmal. Až po jej preskúmaní konštatoval jej absolútnu neplatnosť a to so zreteľom na právnu úpravu platnú do 1. januára 2008 - odsek 50., 51., 52., 53., 54. a 55. odôvodnenia rozsudku. Tvrdenie dovolateľa, že v čase podpisu Zmluvy zo dňa 29. mája 2007) nemohol mať vedomosť, že následne judikatura súdov prijme rozhodnutia, ktoré budú interpretovať strohú právnu úpravu, na základe ktorej účastníci zmluvy postupovali určitým spôsobom (v tom čase štandardným), ako zakazujúcu dojednať prepadný záloh, nemá vo vzťahu k nim namietanej nepreskúmateľnosti, či nedostatočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu ako dôvodu prípustnosti svojho dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP relevanciu. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, hodnoteným dôkazom a ani právo na to, aby strana sporu bola pred všeobecným súdom úspešná teda, aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04, IV. ÚS 22/04). Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v tu prejednávanej veci poskytuje dostatočný záver o tom, akým spôsobom sa odvolací súd vysporiadal s argumentáciou Ústavného súdu Slovenskej republiky, rovnako s argumentáciou najvyššieho súdu v jeho rozhodnutí sp. zn. 2Obdo/26/2020 a zároveň s argumentáciou žalobcu, z ktorého dôvodu nemožno označiť odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu za

nepreskúmateľné. Pokiaľ dovolateľ tvrdí, že odvolací súd neposlúchol ústavný súd a neskúmal účel Zmluvy o zabezpečovanom prevode práva a Dohody zo dňa 1. decembra 2007, ani s uvedeným sa nemožno stotožniť. Je zrejmé, že súd samotnú Zmluvu o zabezpečení záväzku prevodom práva zo dňa 29. mája 2007 preskúmal a až po jej preskúmaní konštatoval jej absolútnu neplatnosť. Z napadnutého rozhodnutia je zrejmé i to, že odvolací súd sa zaoberal a posúdil aj následné právne úkony žalobcu a to Dohodu o urovnaní zo dňa 1. decembra 2007, túto posúdil ako absolútne neplatnú, čo primerane a zrozumiteľne odôvodnil.

18. Žalobca považuje rozhodnutie krajského súdu za neprimerane tvrdé a nespravodlivé, uvádza nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorým mu mal znemožniť uskutočniť svoje procesné práva a porušiť jeho právo na spravodlivý proces, avšak z dovolania nie je zrejmé, aké konkrétne práva žalobcu mali byť postupom odvolacieho súdu porušené v takej intenzite, že mohlo dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Zo štruktúry dovolania žalobcu (tvrdiaceho jeho prípustnosť podľa ust. § 420 písm. f) CSP) vyplýva, že tento popri námietke nedostatočného až svojvoľného rozhodnutia odvolacieho súdu (ako dovolací dôvod v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP), dovolaním skôr napáda (spochybňuje) správnosť právneho názoru odvolacieho súdu, avšak nesúhlas s rozhodnutím súdu, či polemika s jeho závermi, nespadá do dikcie dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 420 CSP.

19. Najvyšší súd uzatvára, že v konečnom dôsledku závery odvolacieho súdu sú podľa názoru dovolacieho súdu dostatočne jasné a zrozumiteľné, dôkazom čoho je aj podané dovolanie, v ktorom bol dovolateľ schopný tieto závery jednoznačne identifikovať a argumentačne spochybniť. Prípadné nedostatky odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu teda nedosahujú intenzitu, tzv. vady zmätočnosti, vyžadovanú ustanovením § 420 písm. f) CSP t.j., že sa sporovej strane odňala možnosť náležite argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho závermi) v rámci využitia prípadných mimoriadnych opravných prostriedkov.

20. Keďže vzhľadom na uvedené skutočnosti nie je podľa najvyššieho súdu dovolanie žalobcu podľa ust. § 420 písm. f) CSP prípustné, dovolací súd ho v súlade s ustanovením § 447 písm. c) CSP odmietol.

21. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalovaná bola vo veci úspešná, preto jej podľa § 255 ods. 1 CSP vzniklo právo na nahradenie trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. Žalovaná sa rozhodla svoj nárok na náhradu trov konania neuplatňovať.

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.